

evne. Jeg skal nu først gjøre opmærksom paa, hvad vi dog Alle maa have Erfaring for, hvor unaadelig vanffeligt det er at faae en ærlig og redelig Opgjørelse af en Mand's Indtægter. Naar vi borte fra de Faa, der have safte Lønninger, faa vil af dem, der sidde i private Næringsveie, ikke een af ti være i Stand til selv at opgjøre sin virkelige Indtægt. Naar 2 Mand, der ere aldeles ens stillede i borgerligt Erhverv, opgjøre deres Nettoindtægt, ville de som oftest komme til meget forskjellige Resultater, fordi de have forskjellige Anskuelser om, hvad der skal anses for Nettoindtægt; men hvor meget vanffeligere vil det ikke være, naar Fremmede skulle foretage en saadan Opgjørelse? Det vil være uundgaeligt, at Opgjørelsen bliver i allerhøieste Grad uensartet og vilkaarlig, og der er noget for Følelsen saa Opgjørende i hele den Maade, hvorpaa Opgjørelsen finder Sted, hvor den ærlige og redelige Mand kommer til at betale Broderparten af Skatten, og den uredelige Mand, der understikker sine Indtægter, slipper forholdsvis let, at jeg anser denne Stat for i høieste Grad demoraliserende. Dog dette er endnu ikke Hovedfeilen ved Indkomstskatten; dens værste Feil, hvorved den skyder aldeles forbi sit Maal, er den, at hvormange Regler man end opstiller for, hvorledes man gennem en Mand's Indtægter skal bestemme hans Skatteevne, saa har jeg aldrig nogenstunde hørt nogen Regel, der virkelig ramte denne. Lad os tage et Exempel af det praktiske Liv. Medens en ugift, ledig og løs Mand, der har en Indtægt af 600 Rd., og som hører hjemme i den borgerlige Stand, kan have et forgyret, ja til en vis Grad flot Udkomme, kan en Mand med stor Familie, der har en Indtægt af 1,200 Rd., kæmpe en fortvilet Kamp for det daglige Brød. Jeg skal fremdrage et Par andre Exempler af min egen Erfaring. Jeg har kjendt en Dagleier, en stræbsom, flittig og dygtig Mand, der ved Affordarbejde og utrættelig Flid og Slæb bragte sin Indtægt op til 6—800 Rd.; men netop den Maade, hvorpaa han søgte sit Erhverv, der bestandig holdt ham borte fra Hjemmet, i Forening med uheldige Forhold i Hjemmet, hvor en spæglig, upraktisk Kone med en Mængde Børn ikke forstod at tilvæiebringe den rette Balance mellem Indtægt og Udgift, førte med sig, at denne Mand, uagtet den i hans Stilling forholdsvis store Indtægt, bestandig kæmpede en fortvilet Kamp for det daglige Brød. Derimod har jeg ved Siden af hin Dagleier kjendt en Husmand, der gif hjemme og i Forening med en flittig og stræbsom Kone drev et lille Hus, og naar man skulde opgjøre Nettoindtægten af hans Eiendom, vilde maa forbauses over, hvor ringe den tilfyneladende var, jeg er overbevist om, at den, opgjort paa almindelig Maade, neppe vilde anslaaes til over 200 Rd., og dog kom denne Mand godt ud af det, og hans økonomiske Stilling forbedrede sig Aar for Aar. Disse Erfaringer ville Enhver,

som har levet i daglig Berøring med Befolkningen, se mange Stadsfæstelser paa, og de godt-gjøre, hvor aldeles umuligt det er fra en Mand's Nettoindtægt at kunne beregne, hvorvidt han lever under et større eller mindre økonomisk Tryk, der nærmer sig Grændsen af virkelig Nød. Men naar dette er Tilfældet, saa falder den hele Betragtning, hvorefter man igennem Indkomstskatten skulde ramme den virkelige Skatteevne. Der er, mine Herrer, kun en eneste Vei, hvorigennem De kunne ramme denne, og det er ved at lægge Skatten paa de Forbrugsoppenstande, som kun de bruge, der have Noget tilovers. Læg Skatten paa Luxusartikler, eller, for saa vidt Begrebet Luxus under Tiden bliver elastisk fortolket, læg den med det største Tryk paa de Gjenstande, der ere de lettest uundværlige, og med det svagere Tryk paa de Gjenstande, der nærmer sig til virkelige Livsfornödenheder; thi de virkelige Livsfornödenheder, mener jeg slet ikke bør beskattes. Vilde de Herrer altsaa en Reform i Toldlovgivningen, ikke saaledes, at de afskaffe Tolden eller engang formindste dens Beløb; — thi jeg vilde, for saa vidt det staar til mig, endog forøge hele Toldbeløbet — men vilde de en saadan Reform af Tolden, at de virkelig sætte det som Hovedformaalet for deres Bestræbelser, at lægge det sværeste Beløb paa alle saadanne Artikler, som kun bruges af dem, der have Noget tilovers at anvende paa Luxus og Overdaadighed, og derimod lette Trykket paa de Artikler, som mere eller mindre nærme sig til absolute Livsfornödenheder, saa vil jeg kunne gaa med dertil, og ad denne Vei kunne vi lette Skattebyrden for de Trængende; men jeg tror ikke, vi kunne naae dette Maal ad den Vei, den ærede Forslagsstiller foreslaar, og jeg kan derfor ikke følge ham eller understøtte hans Forslag.

Bajer: Naar jeg har bedet om Ordet i denne Sag, er det ikke nærmest for at indbegaa det ærede Medlem for Høiested Amts 2den Valgkreds (Sagb), thi dels vare hans Ord ikke rettede til mig, men til et andet Medlem, som jeg ikke ser er her tilstede, og dels forekom det mig, at han talte om Formue- og Indkomstskat, medens det Forslag, vi her skulle behandle, vel staar i nogen Forbindelse dermed, men dog nærmest er et Forslag, der vedrører Toldloven. Jeg tror imidlertid, at det ærede Medlem kunde have sammensignet sig selv med Admiral Nelson i en vis Henseende, nemlig for saa vidt han ogsaa efter min Mening sætter Rifferten for det blinde Die, naar han ser til en vis Side, hvor der netop er Træng til et Lovforslag som dette. Det forekommer mig, at han sætter Rifferten for det blinde Die, naar han ser hen til de Samfundslag, som ville blive hjulpede ved et Forslag som dette, og som vi her ikke godt kunne hjælpe paa anden Maade. Der er to Maader, paa hvilke man kan komme Folk til Hjælp under en Dyrktid; den ene er ved at